WASHINGTON DC

І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНСоюз: HEnderson 5-8740 Тел.: з Ню Йорку: BArcly 7-4125 УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXVIII. Ч. 169. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 7-го ВЕРЕСНЯ 1961 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 7, 1961 No. 169. VOL. LXVIII.

ПАЛАТА ЗБІЛЬШИЛА ВИДАТКИ НА ВІЙСЬКОВУ ДОПОМОГУ ЗАКОРДОНОВІ

Вашингтон. — Палата Репрезентантів 5-го вересня ухвалила законопроєкт про видатки на допомогу закордонові в сумі $3.657,500,000, збільшивши видатки на військову допомогу закордонові на суму $300 мільйонів в порівнянні з тим, що призначила була Комісія Видатків, Цей законопроєкт прийнято більшістю 270 до 123-ох голосів. На військову допомогу призначено $1.600,000,000 замість $1.300,-000,000, як це пропонувала Комісія Видатків. За прийняття цього проєкту голосували 172 демократи і 70 республіканців, проти були 82 республіканці і 69 демократів. Це рішення Палати Репрезентантів вважають за великий успіх уряду президента Кеннеді, бо запропонована Президентом сума на військову допомогу є тільки на $285 мільйонів менша від того, чого домагався Президент. Цей законопроєкт про видатки на допомогу закордонові переслали до Сенату. Признана Палатою сума є ще і надалі на $596 мільйонів менша від тієї, яку минулого тижня прийняв Конґрес, і на $1.105,000,000 менша від тієї суми, якої домагався Президент. Сподіваються, що демократичний провід в Конґресі постарається, щоб Сенат збільшив видатки на допомогу закордонові, а пізніше зможе це зробити спільна Конґресова Конференція, яка узгіднюватиме різниці між проєктами Палати і Сенату. Діючий спікер Палати Репрезентантів конґресмен Джан МекКормек із Массачусетсу заявив журналістам, що конче треба збільшити на $200 мільйонів військову допомогу закордонові. Він сказав також, що будуть старатися про те, щоб збільшити ті суми на невійськову допомогу, які обтяла Палатна Комісія Видатків. Ця Комісія не тільки зменшила військову допомогу на $400 мільйонів, але також зменшила фонди на позики недорозвиненим країнам на $175 мільйонів, і допомогу на технічну відбудову на $121 мільйонів, яка то сума мала йти на допомогу новим африканським державам. Конґресмен із Ілліной Беррет О'Ґара був проти цієї редукції, і сказав після голосування, що ті конґресмени, які були за цю редукцію, можуть сказати: — „Прощай, Африко!" О'Ґара заявив, що „як ми втратимо Африку, то втратимо світ".

Президент підписав закон про допомогу закордонові

Гаянніс Порт, Массачусетс. — 4-го вересня през. Кеннеді підписав закон про допомогу закордонові, згідно з яким видатки на цю ціль в цьому фінансовому році мають винести $4,253,500,000. Новий закон дозволяє урядові впродовж найближчих п'ятьох років видати на низькопроцентовані довготермінові позики на суму $7,200,000,000. Підписуючи цей закон, Президент хвалив ту „декаду розвитку", яка починається в ділянці закордонної допомоги тим країнам, які є економічно занедбані і які потребують економічного і соціяльного поступу. Цією заявою Президент хотів вплинути на Комісію Видатків в Палаті Репрезентантів, яка плянує признану на допомогу суму зменшити на $896 мільйонів. Президент заявив, що суму на допомогу закордонові ухвалив сам Конґрес, і висловив надію, що той сам Конґрес признає і потрібні видатки на здійснення цієї допомоги.

Заборгованість на рати зменшилася на $74 мільйони

Вашингтон. — Рада Федеральної Резерви повідомляє, що загальна заборгованість внаслідок купування товарів на рати в місяці липні ц. р. зменшилася на $74 мільйони і виносила $42,500,000,000. Це перше зменшення цієї заборгованости від квітня ц. р. В липні американці купили були на рати товарів за суму $4-більйонів, але в тому самому місяці американці сплатили довгів за куплені на рати товари на суму $4,074,000,000, тому загальна заборгованість рати зменшилася на $74 мільйони. Але одночасно повідомляють, що зменшилося число роздрібно проданих товарів, головним чином авт на $102 мільйони. Кредит на інші цілі в місяці липні збільшився на $119 мільйонів і виносив $12,200,000,000. Загальний консумпційний кредит збільшився на $45 мільйонів і становив в липні $54,700,000,000.

Бюро погоди передбачає гарячий і сухий вересень

Ню Йорк. — Федеральне бюро погоди передбачає, що у східній частині ЗДА температура в місяці вересні буде вища від нормальної. Для пояснення треба подати, що у вересні пересічно буває така температура в 4-ох головних районах країни: Ню Йорк — 68.4; Шикаґо — 65.6; Денвер (Колорадо) — 62.7 і Сан Франсіско — 62. В північно-східніх стейтах аж по Пенсилвенію температура має бути набагато вища від нормальної; в дальшому поясі стейтів від Міннесоти до Флориди — вища від нормальної. Далі на захід погода мала б бути нормальна для цього місяця, і навіть нижча від нормальної. На північному сході має бути менше дощів, як звичайно, а в решті стейтів скількість опадів має бути нормальна і менша від нормальної.

В АМЕРИЦІ

● **Алькогольна Дослідна Фундація в Торонті і Американська Ціянатна Компанія в Ню Йорку** опатентували таблетку, яка допоможе налоговим п'яницям припинити пити алькогольні напої. Головним складником цього ліку є calcium cyanamide. Хто спожиє цей лік то консумція алькоголю спричинюватиме в нього неприємне враження.

● **Колишній президент Гаррі С. Труман** прибув на кілька днів до Ню Йорку, щоб відвідати свою доньку, заміжну Марґариту Деніел. Він разом із зятем Кліфтоном Деніелом був на виставі в Парамусі, Н. Дж., де Марґарита виступає як театральна артистка. Труман назвав совєтських політиків „найбільшими обманцями в світі". Він пізнав їх під час численних переговорів із представниками СССР.

● **В Сиракюзах, Н. Й.,** в шпиталі св. Йосифа померла 46-річна Тельма Аменд із Маямі Флорида, яка за „фет леді" виступала в цирках і на різних виставках. В Сиракюзах вона виступала на рільничій виставці Вона мала важити 500 фунтів хоч в дійсності ніхто докладно не знав її точної ваги. Панна Аменд виступала і в найбільшому цирку в ЗДА Рінґлінг Брадерс енд Барнум- Бейлі.

● **В місяці серпні** цього року в районі Метрополітальної округи була гаряча погода, температура впродовж 15-ох днів доходила 90 і більше ступнів, а вологість повітря була понад 80 ступнів, а в деяких днях перевищала і 90-тку.

Ґулярт прибув до столиці на інавґурацію

Офіцери бразилійського летунства намагалися до останньої хвилини перешкодити поворотові віце-президента Ґулярта до Бразилії і навіть заблькували були летовище в Ріо де Жанейро. На фото: офіцери й вояки бразилійської армії, які теж приєдналися були до опозиції проти Ґулярта.

Ріо де Жанейро. — 5-го вересня бразилійський віце-президент Жоао Ґулярт прибув до нової столиці Бразилії міста Бразилії, де його вітав на летовищі виконний президент, який разом із Ґуляртом в'їхав до столиці. Інавґурація має відбутися 6-го вересня. Військові міністри погодилися, щоб Ґулярт був президентом, і виїхали перед його прибуттям із столиці. Ґулярт вже конферував із деякими особами, які належать до тих, що можуть мути прем'єром. Він розмовляв із Ернані Амаралем до Пейксото, головою соціялістичної партії, і сенатором Авро Мавра Анраде. В розмовах обговорювано справу членів нового кабінету. Події в Бразилії розвивалися таким способом в попередніх днях: Конґрес 2-го вересня ухвалив поправку до конституції, яка обмежує владу президента і передає широкі повновласті прем'єрові міністрів. Палата Послів прийняла цю поправку більшістю 263 до 55-ох голосів, а Сенат більшістю 48 до 6-ох голосів. Прийнята поправка устійнює парляментарну форму уряду, за який відповідає прем'єр перед Конґресом, а президент є тільки номінальним, декоративним головою держави. Спочатку і Ґулярт і представники війська не були вдоволені з такої розв'язки політичної кризи, але під натиском публічної опінії Ґулярт погодився стати декоративним президентом, а військові міністри вирішили не противитися інавґурації Ґулярта на президента.

Президент закликає до порозуміння в автомобільній промисловості

Дітройт. — Президент Кеннеді 5-го вересня вислав листи до голови Об'єднаних Автомобільних Робітників Волтера П. Рупера і віце-президента в персональних справах фірми Дженерал Моторс Луїса Дж. Сітона, в яких закликає обидві сторони прийти до порозуміння і не починати страйку в такому часі, коли так сильно напружена є політична ситуація в світі. Президент вислав листи напередодні 6-го вересня, коли о 10-ій годині перед полуднем мав початися страйк, бо контракт праці важний був до 31 серпня, але його продовжили на 6 днів. Президент висловив надію, що конфлікт в автомобільному промислі можна буде розв'язати без страйку і рекомендував такий новий договір про працю, який вдовольняв би і робітників і власників уділів в автомобільній корпорації. І представник робітництва Рутер і представник Дженерал Моторс Сітон відповіли Президентові, що зроблять все, щоб не допустити до страйку. В переговорах зроблено деякий успіх, але ще далеко до повного порозуміння. Вкінці обидві сторони погодилися на те, щоб переговори велися аж до понеділка і щоб до того часу не почався страйк.

Соціолог д-р Лернер про Об'єднані Держави Европи

Ст. Луїс. — Відомий професор соціології в Центрі Міжнародних Студій при Массачузетськім Технологічнім Інституті д-р Деніл Лернер, промовляючи на зборах Американського Соціологічного Товариства, заявив, що найближча ґенерація західньо-европейських провідників зорганізує політичну формацію західньо - европейських держав, яка називатиметься „З'єдинені Держави Европи". Д-р Лернер прийшов до такого висновку но основі розмов, які він цього року перевів із провідниками політичних партій у Франції, Німеччині і Англії. „Ці нові провідники вірять твердо в те, що вони або мусять бути об'єднані, або окремо підупадати. Вони відчувають, що Західня Европа може втримати свою позицію в світі тільки тоді, коли швидким темпом піде в напрямку до понаднаціонального об'єднання". Але на думку д-ра Лернера не можна зробити рішучого кроку в тому напрямку, поки у Франції урядує ґенерал де Голь, і поки не полагоджена справа Альжиру.

Головний лікар ЗДА передбачає вибух інфлюенци восени цього року

Вашингтон. — Головний лікар ЗДА д-р Лютер Л. Террі передбачає, що восени цього року в ЗДА вибухне пошесть інфлюенци, яка буде тривати і взимі. Він домагається, щоб люди понад 65 років, вагітні жінки і особи, які нездужають на серце або на інші хронічні недуги, негайно щепилися проти інфлюенци. „Ми є, правдоподібно, перед вибухом азійської інфлюенци, яка любить появитися щодва або щотри роки". Інфлюенца типу В любить появлятися щочотири або щошість років, і тому цього року є можливість, що цієї осени і зими більше людей будуть нездужати на „флю". Між вереснем 1957 і березнем 1960 на інфлюенцу померло більше, як 86,000 осіб. Більшість була з тих груп, про які згадувалося вище, і тому ці групи людей повинні в першу чергу нащепитися проти інфлюенци.

Београдська конференція невтральних скінчилась просовєтськими резолюціями

Београд. — Конференція лідерів 25-х так званих невтральних країн скінчилась в минулий вівторок прийняттям загальної декларації, що закликає президента Кеннеді і Хрущова до негайної зустрічі для переговорів, що мали б запевнити світові „забезпечений мир", — та прийняттям ширших резолюцій, які здебільша йдуть по лінії совєтської закордонної політики. І так, не засуджено Совєтів за їх зірвання Женевської атомової конференції, ані за відновлення штучних атомових вибухів, а тільки зроблено заклик, щоб таких вибухів „ніхто" не переводив; зроблено в совєтському стилі заклик до скасування всіх закордонних військових баз, включно з базою Ґвантанамо на Кубі, причому за ввесь час конференції ні словом не згадано про совєтські військові окупаційні війська в „самостійних" сателітських країнах в Середній і Східній Европі; закликано Об'єднані Нації до прийняття в члени комуністичного Китаю та поручено реорганізацію Генерального Секретаріяту ОН, хоч і не по лінії совєтської „тройки". Підтримано комуністичний режим в Кубі. Єдиним протисовєтським ходом було відкинення вимоги, щоб визнати Східню Німеччину. Конференція рішила вислати до Хрущова індійського прем'єра Неру і ґанського президента Кваме Нкрумаха як „мирових посередників", а до през. Кеннеді вислати індонезійського президента Сукарна і президента муринської республіки Малі Кейту — з такою самою місією. През Кеннеді погодився прийняти їх вже в найближчий вівторок, але за пресовими коментарями він поставиться неґативно до ідеї нової „вершинної" конференції, поки нема будь-яких даних на успіх розмови з Хрущовим.

Хрущов ніби діє під тиском внутрішньої опозиції в СССР

Београд. — Нікіта Хрущов зважився на останні провокаційні ходи на адресу західнього світу під натиском збоку внутрішньої опозиції в СССР, ніби-то невдоволеної познаками „слабости" Хрущова, — твердить кореспондент „НИТаймсу" М. С. Гендлер на основі розмови з одним із делеґатів на Београдській конференції невтральних країн. Названий американський кореспондент називає свого інформатора „одним із найкраще поінформованих східньо - европейських джерел" але промовчує його прізвище. Той таємничий інформатор з одної з сателітних країн запевняє, що це військова совєтська верхівка невдоволена „м'яким" курсом політики Хрущова. Коли в 1958 році Хрущов вперше запропонував підписати мир з двома Німеччинами й перетворити Західній Берлін у „вільне місто", а потім нічого такого не сталося, то Хрущову ніби почали закидати нестійкість і слабість. Тоді він рішив „показати, що він може бути сильним і неподатливим" і почав нову політичну офензиву в справі Берліну. Той таємничий інформатор признав, що в СССР „може постати військова кліка", але що її ніби покищо ще нема. Якщо Хрущов провалився би у своїй політиці, тоді йому на зміну прийшла б совєтська мілітарна кліка і тому треба тепер підтримувати Хрущова — пояснював той східньо - европейський політик, бо Хрущов ніби кращий за совєтських військовиків - мілітаристів. Зате той інформатор рішуче перестеріг проти оман, наче б боротьба за владу на Кремлі була поважна і могла пошкодити Хрущову.

Американського студента-туриста засуджено в Києві на 8 років в'язниці, як шпиґуна

Київ. — Після тайної дводенної розправи перед військовим трибуналом большевики засудили 20-річного американського студента хемії Марвіна Вільяма Мейкінена, як „шпиґуна" на 8 років в'язниці, з яких два роки має він перевести у в'язниці, а 6 років на примусових роботах. Водночас совєтська радіо-пропаґанда передала відчитаний тихим монотонним голосом нібито Мейкінена його акт „признання" і „каяття" причому він — очевидно під большевицьким диктатом — описав, як-то його в Західньому Берліні, де він студіював в останньому році, зверблвано на американську шпиґунську службу, вишколено в орудуванні прецизійними фотоапаратами та вислано в Україну і на Білорусь для фотографування „важливих військових об'єктів". Мейкінен прибув до Києва 25-го липня ц. р. а в два дні потім його арештували. При ньому будцімто знайшли різні фотознімки. Речник державного департаменту гостро засудив арештування американського громадянина - туриста й притримування його поверх місяця в повній ізоляції, без змоги його скомунікуватися з американською амбасадою. Американський уряд натаврував також тайний суд, без контролі збоку публіки та без відповідної оборони для оскарженого. Речник американського державного департаменту заявив: „Очевидно, що він не є ніяким шпиґуном" та вказав на численні попередні прецеденти з совєтськими „каяттями" і признанням до вини за недоконані злочини.

Р. Л. Хомяк, редактор „Українського Тижневика", дістав стипендію, продовжуватиме студії

Оттава, Канада. — Місцевий Карлетонський університет офіційно повідомив про признання двох стипендій в сумі по 500.00 долярів, що їх встановила канадійська Асоціяція Рідерс Дайджест для студій журналістики. Стипендії одержали Роберт Косташ з Коппер Кліф в Канаді та Ростислав Лев Хомяк, раніше з Гемилтону, що від липня 1960 року працював в редакції англомовного „Українського Тижневка" при „Свободі". Ред. Р. Хомяк народився у Львові в 1936-му році, де прожив тільки вісім років, вимандрувавши опісля разом з батьками на скитальщину і в 1949-му році переїхав на постійне до Гемилтону в Канаді, де й здобув середню, а опісля вищу освіту на Мекместерському університеті, здобувши ступінь бакалавра суспільних наук. Одержавши стипендію, Р. Л. Хомяк уже з кінцем цього тижня вертається — з найкращими побажаннями своїх зверхників і співробітників в УНСоюзі і „Свободі" назад до Канади, щоб продовжувати свої журналістичні студії на Карлетонському університеті.

Р. Л. Хомяк

ЗДА ВІДНОВЛЮЮТЬ СВОЇ АТОМОВІ ДОСЛІДИ ПІСЛЯ ТРЕТЬОГО ВИБУХУ В СССР

Вашингтон. — В минулий вівторок 5 вересня ц. р. Совєтський Союз перевів — впродовж 5-ох днів — вже третій штучний атомовий вибух. Він стався в тій самій околиці, що обидва попередні, почавши від п'ятниці минулого тижня, себто біля Семіпалятинська в центральній Азії, а розмір розрядженої бомби був більш-менш той сам, що двох попередніх. Повідомлення про цей новий совєтський атомовий експеримент прийшло знову з Білого Дому. Совєтський уряд по нинішній день — середа 6 вересня — не повідомив ще своїх громадян про свої атомові вибухи, ані теж не згадав словечком про світову реакцію на ті совєтські дії. Одиноким совєтським офіційним натяком, що в цій справі щось діється, було повідомлення ТАСС-а про американсько - англійську пропозицію, щоб три атомові великодержави негайно припинили свої штучні атомові вибухи в атмосфері, без уведення будь-яких нових контрольно - інспекційних засобів, із залишенням можливости для таких підземних атомових експериментів, які не грозили б атомовими шкідливими для людського здоров'я радіяційними опадами. Совєтський комунікат в цій справі називає ту американсько - англійську пропозицію пропаґандою і облудою для замаскування своїх підземних експериментів та для виминення загального і тотального роззброєння. Той тон і зміст совєтського комунікату каже здогадуватись, що Совєти відкинуть заклик президента Кеннеді й англійського прем'єра Мекміллена. Зрештою, якщо ще можна було припускати при другому совєтському атомовому вибухові, що Хрущов „не мав часу" відкликати той вибух, то після третього такого вибуху нема сумніву, що Совєти ставляться до пропозиції двох західніх лідерів цілком негативно.

Тому през. Кеннеді проголосив через свого пресового референта П'єра Салінґера, що ЗДА рішили також відновити атомові експерименти, але будуть виконувати їх в лябораторіях і під землею, без остраху за радіяційні опади, шкідливі для людського життя і здоров'я. Водночас Президент підкреслив, що американське рішення в цій справі прийшло з конечности, з уваги на продовжування Совєтами своїх експериментів та що американсько - англійська пропозиція щодо припинення всяких експериментів в повітрі зберігає свою важливість до найближчої суботи 9 вересня. Коли і де ЗДА задумують перевести свої підземні експерименти — не сказано, але за твердженнями коментаторів - це може статися вже в найближчих двох-трьох днях. ЗДА відмовились від усяких атомових експериментів добровільно 22 серпня 1958 року, а насправді не роблено ніяких експериментів від 1 листопада 1958 року.

Амбасадора Ґавена викликано з Парижу на наради з Президентом

Вашингтон. — Американського амбасадора у Франції, ґенерала Джеймса Ґавена, викликано до Вашинґтону на наради з Президентом і державним секретарем у зв'язку з теперішньою міжнародною ситуацією, особливо як у зв'язку з відновленими совєтськими штучними атомовими вибухами. Франція грає однаково в затяжному конфлікті з Совєтами за Берлін, як і в справі атомових довлідів окрему важливу ролю. Президент де Ґоль був проти того, щоб західні великодержави перші пропонували Совєтам відбути нову спільну конференцію, бо — мовляв — Совєти штучно викликали теперішню кризу, то й вони повинні старатися залагодити її. Далі, Хрущов подав за один із своїх арґументів на відновлення атомових експериментів факт, що Франція переводить свої атомові експерименти на Сагарі, не турбуючись женевськими переговорами про припинення атомових вибухів та що ЗДА й Англія можуть користати з тих французьких дослідів. Ото ж, спільний заклик до Хрущова в справі негайного припинення всяких штучних ядрових вибухів в повітрі, підписали тільки през. Кеннеді і прем'єр Мекміллен, а не підписав през. де Ґоль, тому, що Франція не бере участи у згаданій Женевській атомовій конференції. Амбасадор Ґавен з'ясовує американським державним керівникам становище французьких лідерів в усіх актуальних міжнародних справах.

Новий лідер альжирських арабів заперечує, наче б був комуністом

Београд. — Приявний на Београдській конференції невтральних країн новий прем'єр революційно - закордонного уряду Альжиру, Бенюсеф Бен Хедда, при кожній нагоді — він сам і його оточення — заперечує, наче б він був комуністом. Його прибічники заявляють, що „непорозуміння" вийшло з того, що брат названого діяча був колись комуністом, але й він перестав ним давно бути. Бен Хедда — мовляв — радикальний націоналіст, який заповідає скріплення та посилення війни проти Франції, але водночас радий би замиритись з Францією, якщо вона визнає неподільність та непорушність альжирської території разом з Сагарою. Бен Хедда закинув одверто Франції інтенцію експлуатувати багатства Сагари та з свого боку заявив, що він признає, що й інші сусідні африканські країни довкола пустині Сагари повинні взяти участь в розвитку сагарських природних багатств та в користанні з них.

У СВІТІ

● **Бельгійська преса твердить,** що Генеральний Секретаріят Об'єднаних Націй зламав усну умову між генеральним секретарем Даґом Гаммершилдом і міністром закордонних справ Бельгії Генриком Спааком, за якою Бельгія зобов'язалась відкликати з Конґа всіх своїх громадян, старшин на службі катанґського президента Мойсе Чомбе, але не негайно, а після того, як знайдуться на їх місце інші вишколені старшини. Тим часом, військо ОН в Конґо без попередження раптовим наскоком виарештувало в минулому тижні всіх білих старшин. Все ж, відсилаючи тих старшин літаками до Бельгії, старшини з армії ОН в Конґо віддавали їм військові почесті.

● **Місія Об'єднаних Націй в Конґо** зажадала від катанґського президента Мойсе Чомбе, щоб той димісіонував свого міністра внутрішніх справ Годфройда Мунонґо, проти якого представники ОН дістали докази, що він організував масові вбивства членів ворожого до режиму Мойсе Чомбе племен та толерував знущання над в'язнями катанґської поліції. Сам Мойсе Чомбе дістав унаслідку останніх хвилювань в його провінції — легкий удар серця.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J

Стратегія шантажу і терору

Москва відкрила світові ще раз безоглядну суть своєї розбійницької політики, доказуючи зайвий раз, що вона не визнає ніяких принципів та договорів і топче всі вияви гуманности, всі гасла про мир та безпеку людства. Переведені Совєтами, у висліді одностороннього зірвання Хрущовим дотеперішніх договорів з іншими великодержавами про припинення атомових спроб, три нуклеарні вибухи в днях 1, 4 і 5 вересня ц. р. можна трактувати тільки як намагання затруювати політичну атмосферу та збільшувати міжнародне напруження і через стероризування вільних націй добитися вимаганих поступок в тих чи інших міжнародних справах. Цю совєтську тактику дуже слушно визначив президент Кеннеді, як „атомовий шантаж".

З якою перфідією започаткувала Москва теперішню серію пробних атомових вибухів на території Совєтського Союзу може свідчити факт, що Совєти не повідомили не тільки світу, але й власного населення про переведення тих спробних вибухів, не зважаючи на те, що, з огляду на викликану ними радіяцію, ці вибухи становлять велику загрозу для здоров'я і життя не тільки дотичних областей Совєтського Союзу, але й деяких сумежних країн. Про те, що такі вибухи відбулися, довідався світ тільки з повідомлень офіційних чинників ЗДА, які з допомогою своїх дослідних стацій встановили час і місце їх переведення.

Спробні атомові вибухи викликали широке обурення і низку рішучих протестів в усьому світі. Почали демонструвати прити Москви уже й деякі пацифістичні кола Заходу, які досі всі свої протести спрямовували проти атомових човнів ЗДА та інших подібних мілітарних заходів і не виступали відкрито проти атомових зброєнь Совєтського Союзу. Затривожилися у великій мірі совєтським виламом із зобов'язуючого припинення атомових спроб навіть подекуди просовєтські невтралістичні кола, особливо ж ті, що відбувають свою конференцію в Београді.

Мету відновлення Совєтами спробних атомових вибухів відкрито й цинічно виявив совєтський диктатор Нікіта Хрущов у розмові з представниками лівих кіл британської Партії праці, заявляючи, що це було потрібне для того, щоб зробити відповідний натиск на західні держави в справі Західнього Берліну і Німеччини. Цією своєю заявою Хрущов підтвердив, що стосована ним політика є справді таки стратегією шантажу і терору, і заперечив свої власні попередні твердження, що Совєти примушені відновити атомові спроби з огляду на зброєння Заходу і загрозу цього зброєння для безпеки Совєтського Союзу.

Очевидно, що в обличчі такого нового совєтського атомового шантажу і провокації, президент Кеннеді не мав — як він це сам заявив — „іншого виходу", як доручити відновлення також американських пробних атомових вибухів, але все ще обмежуючи їх тільки до підземних і ляболаторійних. І вже тепер можна передбачати, що цим разом совєтський шантаж не матиме того успіху, що його сподівались і очікують кремлівські шантажисти. Радше навпаки. Він готов відбитись бумерангом не тільки в атомовозбройній, але й політичній ділянці, як це доказує хоч би редакційний коментар в нюйоркських „Дейлі Нюз" з 4-го вересня, в якому пропонується, замість втихомирювання Москви промовчуванням її рабовласницької колоніяльної імперії, видвигнення тієї проблеми на світове форум, при чому окремо згадується й Україну, як одну з багатьох жертв совєтського імперіялізму та колоніялізму. Пропозиція, без сумніву, дуже практична й болючіша для Москви від будь-яких інших, навіть атомових протизаходів проти совєтського шантажу і терору.

Активність громади

Якщо є між нами песимісти, які чорно дивляться на майбутність української громади в Америці, то їхнім — інколи слушним — аргументам поважного удару завдала справжня ревія конвенцій, здвигів, конференцій і спортових змагань, що відбулися на переломі останнього й цього тижня в різних місцевостях Америки. Нараджувались ідеологічно - політичні організації, жіночі, комбатантські, молодечі, переводили ігрища й змагання спортові клюби, масово збиралися люди на храмових святах, не кажучи вже про розвагові імпрези у зв'язку з нестерпною спекою по великих містах Сходу й середніх стейтів Америки та чудовою погодою в горах і над озерами. Не входячи у докладнішу суть отих з'їздів і імпрез, загальне враження від них двояке: 1) Масовість свідомого українства різного віку та різних станів і 2) великий відсоток серед тієї маси молоді. Признаючи безспірну правду, що майбутність кожної нації — в її молоді, ми часто турбуємося поступом природної асиміляції, що помітна серед українського доросту в Америці. Тому правильними є голоси, які, б'ючи на сполох, радять батькам краще дбати за національне виховання своїх дітей, які підкреслюють значення дитячої преси, літератури та курсів українознавства. Але ж водночас — серце раділо, коли в оцих останніх днях видно було скрізь тисячі українських хлопців і дівчат, головно у високошкільному віці, приявних на різних отих з'їздах, маніфестаціях і спортових ігрищах.

Якщо дивитися з погляду ширшого національного інтересу, з погляду збереження української громади в Америці, як зорганізованого й активного колективу, не грає ролі, хто з тієї молоді до котрої організації належить. Суть у тому, щоб вона взагалі включилася в організоване життя, щоб вона трималась українського гурту, щоб відчувала свій нерозривний духовий зв'язок з отим гуртом і надихувалась в ньому українським духом. Не можна також дорікати цій молоді, що вона поєднувала здебільша свої з'їзди і маніфестаційні здвиги з розвагами. Навпаки, це — вияв здорового й цілком природного нахилу кожної молоді у всьому світі, що, поруч із участю в поважному ділі — лине до спорту, до танців, до забав. Вміти гармонійно поєднати корисне з приємним — це й є завдання керівників зорганізованого молодечого життя.

„Великий кінець тижня" на початку вересня, сполучений з Днем Праці, це щороку календарний кінець ферій — однаково для школярів, як і для активних членів прерізних установ та організацій. Вересень є гаслом для повороту не тільки дітей, середньошкільної молоді і студентства до мурів своїх виховно - шкільних закладів, але й гаслом для проводів усіх клітин зорганізованого життя громади до відновлення праці, перерваної на літні місяці. Переглядаючи газетні оголошення, можна вже зауважити, що українське культурне й суспільне життя в ЗДА „розгойдується" в теперішньому місяці вересні. Ось з кінцем цього тижня відбудеться вже друга сесія Світового Конґресу Української Науки, скликана НТШ у Ню Йорку, під кінець цього місяця відкриватимуть пам'ятник Лесі Українки в Українському Городі Культури в Клівленді, заповідають загальні збори різних установ. Посилиться збіркова акція на пам'ятник Т. Шевченкові у Вашинґтоні, почнуться наради нашої політичної верхівки в ЗДА, зв'язані з нинішньою загрозливою ситуацією у світі.

На порозі цього нового сезону української громадської активности треба побажати всім зорганізованим клітинам нашої громади — діловости, єдности в праці, витривалости та успіхів для спільного добра.

НА ПОРОЗІ ШКІЛЬНОГО РОКУ

Закінчилися літні вакації і в початкових та середніх школах, а незабаром і в коледжах та університетах почнеться навчання. Цим турбується не тільки шкільна влада, федеральна, стейтова і міська, але також і мільйони батьків, які мають дітей шкільного віку.

Секретар праці Артур Дж. Голдберґ закликав учнів і учениць не припиняти науки і обов'язково закінчувати середні школи, бо широко впроваджувана механізація праці вимагає тепер від робітника щораз більше знання.

Шкільна влада рекомендує учням по закінченні середніх шкіл вписуватися до академічних шкіл, якщо їхні батьки зможуть дати їм матеріяльне забезпечення. Здібні учні під час навчання в коледжах та університетах можуть користати з численних стипендій.

До початкових і середніх шкіл (гайскулів) у шкільному році 1961 - 1962 ходитимуть 45 мільйонів учнів — кругло на 1.100,000 більше, як попереднього шкільного року. Щоб краще зрозуміти темп приросту шкільних дітей, треба сказати, що в останньому десятиріччі число їх збільшилося на понад 16 мільйонів, тобто на стільки, скільки становить населення нюйоркського стейту.

Статистики звертають увагу на відрадне явище, — на швидке зростання числа учнів, які навчаються в середніх школах. Вони занотовують також швидкий зріст числа учнів у католицьких парафіяльних школах. В 1950-му році в початкових і середніх католицьких школах було дещо більше як 3 мільйони дітей, а цього року в них навчатиметься вже понад 5.400,000 учнів.

До початкових шкіл цього шкільного року має ходити — 34.200,000 школярів, а минулого року їх було 33.800,000. З цього числа у публічних початкових школах навчатиметься 28.700,000 учнів, а в католицьких — 4.469.000; в інших приватних школах навчатиметься 831.000 учнів, у федеральних школах (для дітей військовиків, індіянських дітей і в так званих школах вправ при учительських коледжах) — 200.000 учнів.

У середніх школах має навчатися 10.800,000 учнів — на 700.000 більше, як попереднього року, в публічних гайскулах — 9.500,000, на 600,000 більше, як в шкільному році 1960 - 1961, в католицьких середніх школах — 933,000, на 53.000 більше в порівнанні з попереднім роком.

Крайове Виховне Т-во обраховує, що цього року бракуватиме коло 100,000 кваліфікованих учителів у початкових і середніх школах. Недостачу вчителів гостріше відчувається в початкових, як у середніх школах, бо випускники вчительських коледжів радніше стають до праці в гайскулах. В останніх роках цей стан починає поліпшуватись, бо більше число студентів - випускників ідуть працювати в шкільництві.

Урядову пропозицію про федеральну допомогу на будову шкільних будинків в Конґресі не схвалено, і тому в найближчому році справа з клясовими приміщеннями не покращає. Обраховують, що в 1961 - 1962 шк. році бракуватиме понад 140,000 клясових кімнат. Але це не значить, що внаслідок цього американські діти не матимуть змоги навчатися в школах. Фахівці обрахували, що для ідеального стану треба ще 140.000 клясових приміщень.

Але навіть і при цих недостачах в американських школах здійснюється ту реформу, яку запропоновано у зв'язку з вимогами щоденного життя. Віднтепер значно більше учнів вивчають такі предмети, як математика, фізика, хемія та чужі мови; до того ж опановують вони ці предмети новими практичними методами.

При навчанні учителі використовують тепер телевізію, яка вже стала основною навчальної силою, а в наступному році послуговуватимуться й такими механічними засобами, як „навчальні машини" та інші винаходи.

Батьки українських учнів повинні подбати, щоб їхні діти вивчали українську мову та пізнавали культуру своїх предків, бо це потрібне не тільки для них самих, але й для їхньої нової батьківщини ЗДА. Тому всі діти українського походження повинні навчатися у школах українознавства.

Президент дбатиме про медичну допомогу старшим в 1962-му році

Вашинґтон. — Цього року Конґрес не розглядав урядового проєкту про медичну допомогу емеритам соціяльного забезпечення, і голова сенатської підкомісії в справах старших осіб сенатор - демократ Пет МекНамара вислав був в цій справі листа до президента Кеннеді. Президент відповів сенаторові, що в найближчому році він поставить справу медичної допомоги емеритам між найпильніші законопроєкти і всією силою старатиметься про ухвалення цієї програми. Кеннеді і цього року вніс законопроєкт про медичну допомогу старшим разом із іншими пильними проєктами, але демократичні провідники в Конґресі вирішили, що цього року немає виглядів на те, щоб той законопроєкт здобув більшість в Конґресі, тому вирішив цю справу поновити в найближчому році, коли члени Конґресу більше дбатимуть про прихильність виборців, бо тоді будуть вибори до Конґресу. Президент написав в листі до сен. МекНамари, що старші віком особи конче потребують медичної опіки, і, на його думку, тільки соціяльне забезпечення може з успіхом розв'язати цю справу, коли Конґрес ухвалить відповідний закон.

● Військова розвідка Чіянґ Кай-шека, яка славиться своїми добрими відомостями, запевняє, що комуністична поліція на китайському суходолі вже не панує над масами китайців та що тамошні настрої такі озлоблені, що треба сподіватися в недалекому часі протикомуністичного зриву.

ПРОБЛЕМИ СОВЄТСЬКОГО КОЛОНІЯЛІЗМУ

(З наукової конференції в Мюнхені 25 - 26 липня 1961 р.)

(4)

(V)

На другий день конференції Інституту для вивчення СССР, 26-го липня, обговорено такі доповіді: „Політична, економічна й тактична діяльність совєтського уряду в відсталих країнах (Сюзанна Лябен, Франція); „Совєтська політика щодо країн комуністичного режиму з погляду економічного" (Ганс Брекер, Німеччина); „Совєтська господарська експансія у відсталих країнах" (Є. Гловінський); „Зовнішня Монголія: приклад для вивчення совєтського колоніялізму" (В. Балліс, Мишиґенський університет).

Французька дослідниця показала на основі фактів помилкову політику урядів західніх держав у нових державах Азії й Африки і в державах Латинської Америки. На її думку, західні державні діячі повірили в формулу Маркса, яку пропаґують особливо комуністи: „Буття визначує свідомість". Тому вони вважають, що досить піднести господарський рівень відсталих народів, і комуністи в тих країнах не будуть мати впливу. Натомість комуністи на ділі не визнають формули Маркса і вважають, що через свідомість можна формувати буття людей. І вони формують свідомість, світогляд і політичні погляди через пропаґанду. Лябен наводить у своїй доповіді факти, як молоді люди із заможних, часто аристократичних родин в Індії та в інших недавно колоніяльних країнах стають жертвами комуністичної пропаґанди. Навіть господарську допомогу недорозвиненим країнам, що приходить із західніх держав, московська пропаґанда вміє представити, як спосіб вернути ці народи в колоніяльну неволю.

Г. Брекер у своїй доповіді про господарську політику Москви в країнах - сателітах показав, як совєтський колоніялізм, поширений походом червоної армії на Захід під час другої світової війни, поставив народне господарство країн - сателітів на послуги володарів Кремлю. „Господарське плянування, ведене з Москви, привело до того, що господарство кожної з тих країн вже не можна вважати життєздатним, якщо брати кожне зокрема; ці господарства є життєздатні лише у зв'язку з господарством інших европейських народних демократій та з совєтським". — Г. Брекер показує, що Москва поставила країни - сателіти в залежність від себе, примусивши їх до економічної спеціялізації, до однобічного господарського розвитку. Отже, Москва продовжує в країнах-сателітах ту саму господарську політику, як в „союзних республіках" СССР. Наприклад, в Україні, що дає сталь та інші матеріяли у великих масах, продукція автомобілів мінімальна: 95% автомобільної промисловости зосереджено в Росії.

Є. Гловінський подав числа і факти про господарську допомогу Москви недорозвиненим країнам Азії, Африки й Латинської Америки, показавши при тому, що ця допомога далеко не така велика, як це твердить комуністична пропаґанда.

Вільям Балліс, професор Мишиґенського університету у своїй доповіді подав картину совєтського імперіялізму та колоніялізму в Зовнішній Монголії, що була прототипом для пізніше створених у Східній і Західній Европі „народних демократій". Проф. Балліс підкреслив, що рішальну ролю в створенні Совєтської Монголії відіграла інтервенція червоної армії. Він згадав, що ці його слова викликали були на міжнародному з'їзді орієнталістів у Москві 1960 року велике невдоволення учених, які називали його „капіталістом", нездібним зрозуміти правильно монгольську революцію...

Після доповідей виступали учасники конференції. З них дехто вносив непотрібно політичні моменти в дискусію. Один російський дискутант чомусь згадав про відому резолюцію Конґресу ЗДА з 1959 року проти совєтсько - російського імперіялізму і заявив, що цю резолюцію треба скасувати...

Цікаві факти про завоювання Грузії совєтською Росією в 1921 році подав у своїй промові грузин, колишній міністер незалежної Грузії, Н. Ціцадзе.

Російський дослідник історії і політики большевизму В. Ніколаєвський (Ню Йорк) висловив у дискусії погляд, що тема наукової конференції Інституту в Мюнхені про совєтський колоніялізм — не актуальна. На думку Б. Ніколаєвського, в СССР у грядучих подіях гратиме рішальну ролю інтеліґенція, особливо технічна, і до неї треба звертатися з іншими проблемами, не з колоніялізмом. Промовець не вдумався, очевидно, в завдання, яке Мюнхенський Інститут поставив перед собою, коли вибрав темою для конференції совєтський колоніялізм. Аджеж Москва виступає в цілому світі з пропаґандою проти колоніялізму західніх держав і вихваляє свою імперію, де „ідеально розв'язано" національні питання.

Конференція показала вільному світові совєтсько-російський колоніялізм у правдивому світлі. Матеріяли конференції вийдуть друком у світових мовах, також мовами арабською й турецькою, і вони будуть пересторогою для народів, що визволилися від західнього колоніялізму і є в небезпеці попасти в комуністичну неволю.

Один із учасників дискусії, що промовляв після Б. Ніколаєвського (д-р Богдан Феденко, Париж), зауважив, що національний елемент грає велику ролю в спротиві совєтському колоніялізмові. Протест проти національного гноблення об'єднує широкі маси народу, як це сталося на Угорщині в 1956 році. Цей момент є дуже сильний також і серед поневолених неросійських народів Совєтського Союзу.

Конференція знайшла широкий відгук у пресі Німеччини та інших країн, а також в радіо. На пресовій конференції напередодні наукової конференції в Мюнхені промовляли члени Наукової Ради Інституту д-р С. Станкевич, проф. Феденко і ін.

(Кінець)

Обсерватор

ЗНОВУ СНЯТЬСЯ...
(Із поеми „Іван")

Знову сняться вишневі садки
На Полтавщині милій,
Знов на груди летять
пелюстки,
Мов сніжиночки білі.

Гілка стукає в серце: дивись
На красу і на вроду,
Ген веселка, чаруючи-вись,
Із Хоролу п'є воду,

Половіють високі жита
І квітує пшениця
А на обрії, мов золота,
Миготить блискавиця.

У задумі тополі стоять
І дуби коренасті,
Идуть дівчата в село через
гать
І співають про щастя...

ВАСИЛЬ ГРІНЧАК

„Ричфілд — ОКей!"

(На закінчення „Школи Антикомунізму" в Каліфорнії)

Сталося так, що з найбільшого противника надокучливих комерційних реклям - оголошень, що не дають як слід насолодитися телевізійною програмою, я став великим приятелем „Ричфілду". Навіть більше — поки куплю собі авто, кожне позичене від сьогодні напуватиму бензиною виключно марки „Ричфілд", і те саме раджу всій українській політичній еміґрації, принаймення в Каліфорнії.

Справа бо в тому, що тут оце щойно закінчився так званий „Антикомуністичний Тиждень", проголошений (уперше в історії ЗДА) мейором Лос Анджелесу та мейорами інших 41 міст Південної Каліфорнії. Того тижня величезна спортова арена міста перетворилася в „Школу Антикомунізму", яку відвідало кільканадцять тисяч молодих американців і американок і в якій робили свої виклади десятки знаменитостей на тему: „Що таке комунізм та як з ним боротися?" Навіть голлівудські артисти, промовляючи, стискали в повітрі кулаки і доводили слухачам необхідність боротьби з комунізмом не на життя, а на смерть, аж до переможного кінця! Коли я слідкував за всім тим по телевізії, створювалось враження, що й справді, як співалося в совєтській пісні перед останньою війною, „в повітрі пахне грозою".

Ось д-р Герберт Філбрик, автор книги „Я жив три життя", колишній аґент ФБІ, який протягом 9-ох років був членом комуністичної партії ЗДА, говорить до 16.000 осіб:

— Народи під комуністичним режимом чекають на своє визволення...

Тут я насторожився, щоб не пропустити жадного слова. Бо ж, думаю собі, прийшов, нарешті, час, коли й про нас, грішних, згадають. А ж тут через увесь екран: РИЧФІЛД — найкраща бензина для вашого авта, Р-И-Ч-Ф-І-Л-Д, завдяки якому уможливлено цю небувалу програму.

Але я не розсердився на цю рекляму, бо ж і справді, як казали Пат Брун, Реналт Реган і Джан Вейн з Голлівуду, — це говорилося вголос і передавалося через телевізію те, чого не чув і не бачив американський нарід протягом останніх 20-ох років.

— І тут, в Лос Анджелесі, — продовжував викладач, — існує філія організації визволення російського народу, яка конспіративно діє на терені СССР, але якої чомусь не підтримує наш уряд. Ця організація російських патріотів називається НТС...

Я зашарпався на своєму кріслі перед телевізією із-за тих наших „визволителів" та їхніх вимоктаних із пальця „дій" на терені СССР, а потім собі подумав: а де ж ті, які могли б поінформувати про українців, про наше підпілля, про українські політичні організації в Каліфорнії: мабуть, ще й досі не повернулися із своїх довготривалих літніх вакацій?..

Та все ж знайшовся один українець, який із власної ініціятиви „врятував" ситуацію, діставшись до відомої „Шрайн - авдиторії", де заключним актом „Школи Антикомунізму" був улаштований великий бенкет. Тим українцем був непосидющий є, Микола Новак, який у своїй промові до понад 3-тисячної маси учасників і лідерів тієї школи підкреслив, що ми, українці, перші в історії пройшли курс антикомунізму своїм власним життям і збройною боротьбою з комуністичною навалою. Тому кількамільйонова українська еміграція з великою симпатією зустріла акцію Південної Каліфорнії в справі розкриття перед американським народом суті комуністичної доктрини, а 45-мільйоновий український нарід в Україні, довідавшись про ту школу, окрилиться ще більшою надією й сподіваннями на своє визволення і в слушний час — хай буде в тому певний американський нарід! — відкрито стане на стороні свободолюбної Америки...

Тому й кажу: „Ричфілд" — ОКей! Бо ж він, сфінансував передачі важливих подій, хоч фінансувати бенкет йому було зовсім зайве — самі присутні склали того вечора понад $100.000 на переведення акції проти комунізму.

Іван Овечко

Д-р Семен Демидчук

75-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІҐРАЦІЇ В АМЕРИЦІ

З доповіді, прочитаної в Літературно-Мистецькому Клюбі в Ню Йорку.

(5)

Скільки ідейних людей тоді пропало, годі знати. Одначе, втрати були велетенські. З вірогідних особистих інформацій я заключаю, що американський уряд, в часі першої світової війни, потрактував відповідно й цілу українську громаду, яка ставила домагання визнати Україну, як незалежну державу. А наші „браття" з „Соединенія" вважали за потрібне вмістити таку постанову в своєму статуті: „Анархістів і українців у члени не приймається".

Все ж таки треба ствердити, що залишки ідейної частини іміграції таки чогось добилися. Поборовши серед себе несамовите явище московського большевизму чи кремлівського комунізму, вони врятували головні народні установи, зберегли свою Українську Католицьку Церкву з її Кивотом Завіта з Рідного Краю, дали пристановище першим політичним еміґрантам після програної українсько - польської війни.

Моральний доробок — вроді етнічно - культурних надбань (хорові співи, театр, народний одяг, танці) і здобуття імени українському народові між американським загалом — очевидні. На всякий випадок українська діяспора може сказати, що має вже під ногами ґрунт, на якому, використавши досвід „старої еміґрації", може вести аґресивну роботу на невідоме майбутнє законними шляхами, а це: а) на підставі Декларації Незалежности з 4 липня 1776 р.; б) на підставі американсько-української традиції, заснованої публічним законом 60-66 з 7 липня 1959 р.; в) на підставі давньої українсько-американської традиції з Рідного Краю, з додатком заповітів національних пророків, таких, як Шашкевич („Віра серця мого як Бескид твердо постановилася на любові"); Шевченка („І мертвим, і живим, і ненародженим землякам моїм в Україні і не в Україні моє дружнєє посланіє"); Франка („Тут, на полі твердім і худім, наче терен на рілли, виростайте цінкі і тверді для великої зміни") і т. п., але: під умовою, що будемо вміти віддати „Боже Богу, а „кесареве кесареві" чи „народові народнє". Крім світських патріотів, є серед нас велетенська сила духовників-проповідників Божого слова, що мріють про духове удосконалювання старшої генерації і виховання нового покоління.

ПЕРЕЖИТТЯ И ЗДОБУВАННЯ

У такому стані, в якому ми опинилися в теперішній добі світової аморальної диктатури, є два мотиви організування нашого громадського діяння: а) жах перед загибіллю від ворога, сполучений з ненавистю до ворога; б) послідовний, стихійний гін до спільного ідеалу, який давав би нам вищий життьовий сенс, заснований на відчуванні кровного походження з одного племени чи народу.

Тут, як і в цілому світі, український елемент, об'єднаний обидвома мотивами, які не дадуться відокремити і які спонюють нас в одну родину. Попри природну необхідність зберегти своє особисте й громадське життя в Америці, ми мусимо знайти способи для свого „пережиття" (в англійській мові survival) з метою нести допомогу загроженому в своєму існуванні українському народові на рідних землях. Не забуваймо, що ідейна праця виключає взаємне винищування в конкуренційній боротьбі; виключає відштовхування працівників від громадської роботи; зобов'язує давати допомогу слабшим особам для здобування освіти і експансії сил; і зобов'язує до морально - етичних засад в громадському житті так, як цього вимагається в особистім існуванні.

На підставі довголітніх роздумувань, досвіду, болів і бажання, я можу скласти свого роду схему наших вимог на теперішність і майбутність, отже в першу чергу на докінчення теперішнього десятиріччя 1954-1965.

Ця схема не є догматичною. Вона надається до дискусії, хоч у ній вкладені неспірні вже аксіоми, яких непотрібно пояснювати. Це, разом зіставлене, представляє, як самозрозумілі, такі завдання:

1. Збереження українсько-американської спадщини.

Все те, що досі вдалося нам в Америці здобути, придбати, заробити, скласти, збудувати, оформити в особистім і громадськім житті — стає нашим мастком; осяги в церковно-релігійній ділянці треба вважати нашою державно - національною спадщиною. Все це становить спільне добро цілих поколінь, яке теперішня генерація перебирає, зберігає і має обов'язок передати нашим нащадкам. Це добро-маєток не потребує списування окремого інвентаря, і його треба спрайнити з усіми недомаганнями, як наш талант з євангельської притчі. Цього таланту не сміємо закопати. В цьому значенні ми є скарбниками „діла й слова".

Коли говоримо про мільйон українського елементу в ЗДА, то віримо, що цей мільйон існує, хоч його не знаємо. Отже, наш обов'язок — цей мільйон розшукати серед себе самих, серед наших угро-русинів, або „ґріків", серед малоросів, малополяків, різних „смолрашенів", простих „рашенів" і інших людей, що перейшли в інші овечі кошари. Серед такої праці ми не будемо нарікати, що ми „винародовлюємося", що ми „пропадаємо", що „перед нами нема майбутности". Ми тільки подбаймо про збереження спадщини на американському ґрунті.

2. Дбання про нове покоління вже тепер.

Не сміємо думати, що „пост нос делювіюм" — після нас хай потоп — тобто, що на нас кінчиться українське життя в Америці, хоч би ми особисто приготовлялися жити 70-80 років. Не в виставних „кадилаках" майбутність молодих законних подруж, а в повних колисках. Щоб у колисках було здорове покоління, треба наперед подбати про здоров'я батьків. „У здоровому тілі здорова душа". Добір подруж залежить від молоді, але відповідне середовище хай творять батьки своєчасно. Цього хай вистачить на пригадку.

1861 1961

У сторіччя смерти Т. Шевченка в Форті Вейн, Індіяна

Святоволодимирська парафія УАПЦ в м. Форт Вейн, Індіяна, в березні цього року вшанувала Т. Шевченка з нагоди 100-річчя з дня його смерти.

Після Служби Божої, 12-го березня 1961 р. відправлено панахиду за спокій душі великого сина України; потім Громада зібралася в церковній залі на Святочну Академію.

В перерві між Богослужбою і початком Академії, наймолодші сестриці нашої Церковної Громади Галя Бугаєнко і Таня Зінченко, почастували парафіян і гостей чашкою кави й перекусками.

Відкрив Академію голова Церк. Параф. Ради Григорій Метель, вказавши на мету цього зібрання, та підкреслив велич і значення Великого Кобзаря, як співця про безмежну любов до Рідного Краю, як незламного борця за волю і гідність людини, за її права, в тому і національні і вселюдські.

За цим проспівано національний американський гимн. Програмою свята керувала учителька вечірньої параф. школи А. В. Александрова.

Змістовне слово про життя і творчість Т. Шевченка виголосив настоятель парафії о. Григорій Сівченко. По закінченню доповіді присутні парафіяни і гості, вставши з місць, в повній тишині прослухали „Заповіт", в якому Поет прощався з народом і заповідав свою останню волю.

Програма складалася з деклямацій, читань і співів. Широку участь прийняли діти, учні, молодь і старші парафіяни. З деклямацій і читань слід відзначити: „До Основ'яненка" — виконала Галя Бугаєнко, „Сто років минає" — Володя Шевченко, „Мені тринадцятий минало" — Микола Яворський, „На чужині" — Галя Ковтун, „Розрита могила" — Володя Яворський. Надя Калінос розказала „За думою дума". Таня Зінченко деклямувала — „Мені однаково", Федя Яворський — „Чигрине, Чигрине", Ніна Шевченко — „Сестрі". Наймолодша з виконавців — Оля Шевченко, їй лише 5 років, розповіла віршик „Я /дівчинка маленька". Треба відзначити, що діти засвоїли свої вірші і розповідали виразно і добре.

Уривок з повісти „Мандрівка з приємністю і не без моралі", прочитав Яків Зінченко, підкресливши особливо, неперевершені за змістом і глибиною слова Поета: „Дякую Тобі, Боже всемогучий, що Ти обдарував мене почуттям людини, яка любить і бачить усе прекрасне й довершене у Твоїй нерукотворній, безконечній творчості. Як би краса в усіх її проявах, хоч би на половину людства мала доброчинний вплив, тоді б ми швидко наближались до звершенности і нарешті втілили в собі заповіт нашого Божественного Учителя..."

Між деклямаціями і читанням хор церковний виконав кілька пісень на слова Т. Шевченка, або присвячених пам'яті його: „Думи мої", „Реве та стогне Дніпр широкий", „Зійшов місяць" та „Садок вишневий". Ця остання з пісень, викликала спогади у присутніх про рідні залишені оселі, а часом родини. Цю пісню нагороджено рясними оплесками.

Вкінці було звернення до присутніх внести пожертви на будову пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашингтоні. Збори обрали уповноважених для збору пожертв: Мирона Безкровного, Андрія Набоку та Івана Сагайдачного.

Свято закінчено співом „Ще не вмерла Україна", всіма присутніми на залі.

Академія була скромна, відповідна до сил нашої невеликої церковної громади; залишила гарне, приємне враження на присутніх.

Пожертви на будову пам'ятника Тарасові Шевченкові зібрані в сумі $182.83 і віділсані за призначенням, крім пожертв додатково посланих окремими особами безпосередньо.

Таня Зінченко

Відділ УНСоюзу в Дітройті на пам'ятник Шевченкові

Братство св. Івана Хрестителя, 292 Відділ УНСоюзу в Дітройті, почало свою збіркову кампанію на будову пам'ятника Т. Шевченкові у Вашингтоні ще в березні цього року, коли на своїх зборах вирішили члени Відділу пожертвувати з каси Відділу $200.

Тоді теж почалася збіркова акція поміж членами Відділу, які зложили вже $200 і стільки ж крім цього задеклярували. Це можна вважати оправді прикладним ділом наших союзовців, які завжди були провідниками громадськими діячами по своїх місцевостях і громадах.

Як повідомляє предсідник 292 Відділу п. Петро Кізел, Відділ змагає закінчити збірку на будову пам'ятника вже вскорості і завершити її гарною сумою пожертв від себе та членів на цю дуже цінну і важливу ціль. На черговій збори Відділу, які відбудуться в неділю 10 вересня, предсідник Відділу п. Кізел закликає всіх членів явитися та подбати про те, щоб між членами Відділу не було ні одного, який не зложив би від себе пожертви на пам'ятник і то в такій сумі, яка відповідала б вазі справи та спроможності даного жертводавця.

● Альжирсько-арабські націоналісти спростували неправильне твердження західної преси, наче б вони, альжирські араби, що вже шість років воюють проти Франції, хотіли прийняти допомогу від „соціялістичних країн Азії, Африки і Південної Америки". Вони твердять, що непорозуміння сталося через помилкове пропущення протинки в дотичному комунікаті, який мав звучати так, що альжирські араби приймуть поміч „від соціялістичних країн, Азії, Африки і Південної Америки", себто між тими „соціялістичними країнами" треба розуміти також європейські, з СССР у проводі.

● В індійському парляменті вперше за існування Індії зголошено формальний внесок таємною Соціялістичною партією на висловлення недовір'я прем'єрові Неру. Голова парляменту відмовився прийняти той внесок, бо на ньому не було вимаганих правильником парляменту 50 підписів. Сутьої причини зголошення вотуму недовір'я газети не виявляють.

Невтралісти навіть не запротестували

Београд. — На конференції 25-х невтральних країн у Београді лунали делікатні й обережно сформульовані дипломатичні вислови „жалю" з приводу совєтських штучних атомових вибухів, але вони не мали навіть відваги заклasти офіційно протест проти такої совєтської поведінки. Тільки деякі лідери, як індійський прем'єр Неру і президент З'єдиненої Арабської Республіки Гамаль Абдель Нассер заявили, що вони були „поражені" вісткою про совєтську поведінку щодо атомових вибухів. Названі два лідери з-посеред невтрального табору висловилися теж проти визнання Східньої Німеччини. Неру заявив, що він не визнає ані Східньої Німеччини, ані тимчасово - революційного уряду Альжиру ані Ізраїлю, бо вважає, що кожне таке визнання тільки ускладнило б а не розв'язало б міжнародну ситуацію. Знову ж Югославія, підтримуючи на цілій лінії совєтське становище щодо існування „двох Німеччин" та конечности, щоб „самі німці" почали говорити про розв'язання проблеми Берліну в безпосередніх переговорах між Західньою і Східньою Німеччиною, проголосила офіційний комунікат з заявою проти всяких ядрових експериментів, але знову же підтримуючи совєтське становище, що припинення ядрових експериментів повинно бути частиною загального договору про міжнародне роззброєння.

ПОДЯКА

Несподівано з Волі Всевишнього відійшов від нас Незабутній МУЖ та Найдорожчий БАТЬКО

бл. п. ПОЛКОВНИК МИХАЙЛО ЄВТУШЕНКО

упокоївшись дня 17-го серпня 1961 р. у Мілвокі, Вісконсин.

З тої нагоди почуваємося до великого обов'язку подякувати Українській Католицькій Парохії, Організаціям, Рідним, Приятелям, Знайомим та всім Громадянам, які віддали останню послугу нашому Мужеві та Батькові.

Схиляємо в подяці свої голови Всім, хто взяв участь у Панахидах та Похороні, залишаючи навіть працю, щоб віддати останню послугу Покійному.

Щиро дорогою складаємо особливу подяку:

Нашому пароховi, Всечеснішому Отцеві І. Олексюкові за похоронні відправи і тепле пастирське слово, виголошене під час Похорону в церкві.

Пані Полковниковій Ганні Мандзенко та Пані Генераловій Марії Мандзенко за їх добрі і благородні серця, що вже від перших хвилин нашого горя поспішили потішити нас та полегшити наше горе.

Пані Юлії Логуш, Пані Лідії Олексюк і Пані Софії Сабат, що своїми ніжними серцями відчули глибину нашого болю та сердечними словами і розрадою старалися нам його усмирити.

Пану Докторові Т. Трусевичові за щире відношення, готовість в кожній порі подати лікарську опіку й добре серце.

На особливу подяку від нас заслуговує Пан Полковник Константин Мандзенко, що, як вірний побратим по зброї, всеціло зайнявся приготуванням Похорону українського старшини, щоб як слід та з воєнною докладністю віддати останню услугу Покійному Полковникові.

Не менша наша подяка для Пана Генерала Йосифа Мандзенко за його прощальні слова на могилі, надхнені пошаною минулого, любов'ю муравлиної праці для добра обездоленої Батьківщини та твердою вірою в краще завтра Українського Народу, яке леліяв у своєму серці Покійний та для чого трудився через ціле своє життя.

Висловлюємо нашу сердечну подяку представникам Комбатантів з Шикаго: Пану Сотникові інж. А. Артимовичеві за його теплі і зворушливі слова над могилою та Пану Майорові Б. Шевченко, що в часі поминального обіду так щиро згадав про заслуги Покійного, та Його відданість народній справі.

Представникові молоді п. М. Федищинові, членові парохії св. Михаїла, п. Т. Пиcкір та місцевим Комбатантам пп. Василеві Кріп та Юліянові Юрпиць, що після Похорону промовили до зібраних і в своїх спогадах піднесли заслуги Покійного та віддали належну пошану його тіням — сердечне спасибіг.

За прекрасні пахучі квіти, зложені на домовину, за зложені замість квітів — пожертви для відслуження Заупокійних Божественних Літургій за душу Покійного, за участь в Похоронах — сердечно дякуємо Приятелям, Парафіянам, Комбатантам, Т-ву „Самопоміч", Організаціям СУМА, ЮСУМА і АБН.

Не менша подяка також для всіх Вп. Пань, що потрудились і зайнялись урядженням поминального обіду.

Хай Всещедрий Господь винагородить добрі людські серця своєю великою і багатою милостію та щедротами.

Дружина — СТЕФАНІЯ
Син — ДАНИЛО

†

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями та Знайомими, що раніком дня 5-го вересня 1961 року несподівано упокоївся в Бозі, Наш Найдорожчий

МУЖ і БАТЬКО

бл. п. ЄВГЕН БЛАГІТКА

магістер прав, на 52-му році життя.

Покійний народився в м. Сколім, Зах. Україна.

ПАНАХИДА — в П'ЯТНИЦЮ, 8-го ВЕРЕСНЯ 1961 року, в год. 8:30 вечора, в похоронному заведенні І. Ковальчика, 129 Гренд вул. в Джерзі Сіті.

ПОХОРОН — в СУБОТУ, 9-го ВЕРЕСНЯ 1961 року, з того ж заведення до церкви св. ап. Петра і Павла, при Greene вул. в Джерзі Сіті, опісля на цвинтар в North Arlington, N. J.

Смутком горем прибиті:

Дружина — ІРИНА
доньки — ХРИСТИНА і ЛІДА
сини — АНДРІЙ і ОЛЕКСАНДЕР
брати — ОЛЕКСАНДЕР (в Швеції) та інж. ЯРОСЛАВ і дальша Рідня

ПОВІДОМЛЕННЯ
УКРАЇНСЬКОГО ХОРУ
„ДУМКА"
в Ню Йорку

Перша повакаційна проба хору відбудеться — в П'ЯТНИЦЮ, 8-го ВЕРЕСНЯ ц. р., в год. 8:00 веч., у великій залі Українського Народного Дому в Ню Йорку. — Приявність всіх членів обов'язкова.

Просимо всіх, що бажають стати членами хору і мають відповідні кваліфікації, голоситися в днях проб: СЕРЕДА і П'ЯТНИЦЯ, год. 8:00-10:00 вечором і в НЕДІЛЮ, год. 10:00-11:30 перед полуднем.

УПРАВА ХОРУ

†

Із глибоким сумом сповіщаємо всіх Знайомих про смерть Нашого Найдорожчого

БАТЬКА і ДІДУСЯ

В. І. ОРЛОВСЬКОГО

(професора),

що наступила 23-го серпня 1961 року, на 69-му році життя.

Похорон відбувся 27-го серпня ц. р. в м. [illegible], Делавар.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

У нестерпній скорботі:

доньки — СЕРАФІНА і НАТАЛЯ
зяті — РОМАН і ЄВГЕН
внучки: НАТАЛЯ і ВІРА

†

В глибокому смутку повідомляємо Рідних, Приятелів та Знайомих, що в суботу, 2-го вересня 1961 року, прийнявши Найсвятіші Тайни, відійшов від нас на вічний спочинок Наш Найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п. МИКОЛА КРАВЕЦЬ

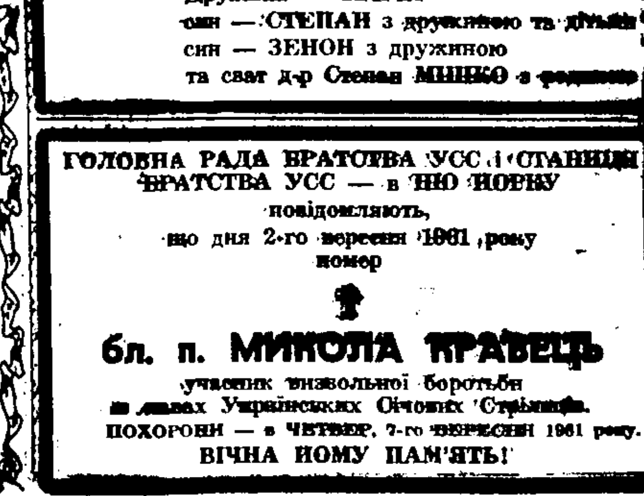
проживши 67 років.

ПАНАХИДА — буде відправлена в СЕРЕДУ, 6-го ВЕРЕСНЯ 1961 р. в год. 8:00 веч., в пох. заведенні П. Ярема в Ню Йорку.

ПОХОРОН — в ЧЕТВЕР, 7-го ВЕРЕСНЯ 1961 р., в год. 9:30 ранку, з пох. заведення до української-кат. церкви св. Юра в Ню Йорку, а відтак на цвинтар Mt. Olivet.

Горем прибиті:

Дружина — МАРІЯ
син — СТЕПАН з дружиною та дітьми
син — ЗЕНОН з дружиною
та сват д-р Степан МИНКО з родиною

ГОЛОВНА РАДА БРАТСТВА УСС і СТАНИЦЯ БРАТСТВА УСС — в НЮ ЙОРКУ
повідомляють,
що дня 2-го вересня 1961 року
помер

бл. п. МИКОЛА КРАВЕЦЬ

учасник визвольної боротьби в лавах Українських Січових Стрільців.

ПОХОРОНИ — в ЧЕТВЕР, 7-го ВЕРЕСНЯ 1961 року.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ФИЛАДЕЛФІЙСЬКА ХРОНІКА

Українська громада Филаделфії, очолена Філією УКК, в останніх роках пожвавила свою діяльність, зайнявши передове місце в збірці УНФонду та на будову пам'ятника Т. Шевченкові.

У зв'язку з цим варто було б зупинитися на тих фактах, які сприяли пожвавленню праці Філії, як також і тих недоліках, що цю працю гальмували.

До пожвавлення праці в значній мірі причинилися статутові зміни, що зактивізували платників УНФонду, надаючи їм право голосу на річних загальних зборах Філії УКК. Від того часу платники вже не мали підстав для нарікань і відмови від вплати Нац. Датку.

При наявності платників УНФонду представники українських політичних середовищ на загальних зборах Філії втратили ґрунт для продовжування партійних суперечок і взялися до ділової праці. Внаслідку цього українська громада значно скріпилась і перевела всі свої імпрези і академії досить успішно.

На зовнішньому відтинку Філія УКК добре репрезентувала нас перед місцевою американською владою, здобуваючи значних успіхів, щодо впровадження української мови на Пенсилвенійському університеті, сприяючи розиткові і успіхам українського спортового Т-ва „Тризуб", що здобув чемпіонат ЗДА, розвиткові українського шкільництва, кредитівки „Самопоміч" та Української Щадниці, що стала вже філією американського державного банку.

Крім цього при Філії УКК існує Інформаційна Служба яка розглядає і виправляє американські шкільні підручники, в яких є фальшиві відомості про Україну. Завдяки наполегливій і жертвенній праці співробітників Інформаційної Служби деякі американські підручники вже виправлено, що має для нас велике значення.

Під протекторатом Філії УКК розвивали свою діяльність також молодечі організації: СУМА, Пласт, ОДУМ, Студентська Громада. А прикрасою усіх наших головних імпрез і академій був мішаний хор „Кобзар", який під фаховим керівництвом д-ра А. Рудницького став відомим далеко за межами Филаделфії.

На цих своїх місцевих успіхах Філія УКК одначе не може заспокоюватись, бо основним обов'язком Філії є збирання УНФонду для Централі УКК. Для цієї мети фінансовий референт Філії щороку складає плян збірки, підготовляє через пресу і радіо Українську Громаду про початок збірки і організовано посилає відповідне число збирачів з адресами і летючками до кожної української родини.

Діяльність УКК як і всі збуркові акції в умовах еміґрації, базується виключно на засадах морального авторитету і добровільності, вимагаючи від збирачів затрати багато енергії і витривалости. Часто трапляється, що жертводавець раніш ніж вплатити свій Нац. Даток ставить до УКК певні вимоги, а іноді і необґрунтовані закиди. Збирач це все мусить вислухати і давати відповідні пояснення.

Ми не будемо тут зупинятися на тому, яку важливу ролю відіграє для УКК ця наша дуже скромна пожертва на УНФонд по 10 долярів на рік від кожного працюючого, бо про це вже багато написали в українській пресі.

Ми хочемо звернути увагу головним чином на моральний бік збіркової акції. Трапляються випадки, що жертводавці, вплативши свій Нац. Даток, заявляють збирачеві: „не ви нам повинні дякувати, а ми вам, бо коли ви з'являєтесь до нас за пожертвою, то ми бачимо, що в нас щось робиться, що українська справа ще живе, і цей контакт нас об'єднує, зберігаючи від розгублення в чужому оточенні". Бувають і інші випадки. Жертводавець з нової української еміґрації здивовано запитує збирача: „скажіть, як ви потрапили до мене? Я ні в якій українській організації не зареєстрований, нікому з українців своєї адреси не давав. Моя жінка і діти також не мають контакту з українцями!" І тут виявилось, що адресу цього жертводавця знайдено в телефонічній книжці.

Найбільше свідома і жертвенна частина українського громадянства кожного року сплачує свій Н. Даток або посередньо до Централі УКК або через Українську Щадницю, чи кредитівку „Самопоміч", або через збирачів Філії УКК.

Багато складніша справа з неплатниками УНФонду. З них лише дехто відверто відмовляється від пожертви. Більшість ухиляється дипломатично: або не відчинить дверей, коли довідається, що йде збирач, або запевняє, що він вже вплатив і йому не висилають посвідки, або пересуває термін вплати з таким розрахунком щоб втомити і зневірити збирача, приводячи різні докази своєї убогости.

Найгірша справа одначе з тими неплатниками, які, щоб виправдати свою скупість, кидають зовсім необґрунтовані закиди і обвинувачення на Централю, або Філію УКК, чи на окремих співробітників, не враховуючи того, що всі співробітники Філії УКК, як також і збирачі працюють без всякої матеріяльної винагороди.

Очевидно, що в Філії УКК можуть бути деякі недоліки. Але це є демократична організація, де платники У. Н. Фонду, як також і представники українських організацій мають право голосу на загальних зборах Філії і можуть внести свої пропозиції відносно удосконалення праці як Філії, так і Централі УКК.

Проаналізувавши всі обставини і наслідки збіркової акції на протязі кількох років, приходиться констатувати, що в нашому еміґраційному суспільстві заіснувала виразна соціяльна несправедливість. З одного боку найбільше здисциплінована і жертвенна менша частина української громади, переважно учасники українських визвольних змагань та старші віком особи, що працюють переважно „клінерами" і мало заробляють, несуть на протязі 10 років головний тягар УНФонду, а з другого боку — більшість української громади, що фізично здорова і має кращі заробітки, як на фізичній праці, так і в „офісах", не жертвують на українські цілі. Між ними є багато таких, що вміють говорити про український патріотизм, але там, де треба щось пожертвувати, то їх нема. Чим більше вони багатіють, то стають скупішими.

Очевидно, що патріотизму не можна оцінювати матеріяльними вартостями. Все ж таки в наших еміґраційних обставинах жертвенність на українські цілі є основним показчиком нашого патріотизму.. Жертвенність — це є дзеркало, в якому найбільш правдиво виглядає національне обличчя кожного з нас.

В найкоротшому часі цього року в Филаделфії має бути видрукувана книга платників УНФонду за кілька років, з якої ширше українське громадянство довідається, хто там є і… кого там бракує. І тоді, мабуть, не один український патріот подумає: „Чи справді я добре робив, що не виконав свого національного обов'язку? Що з того, що я заощадив 10, або навіть і 100 долярів, а понизив свою гідність? Краще я зліквідую свою заборгованість і стану гідним членом українського суспільства!"

Т. Т-к

Закінчення сумівського табору в Елленвілі, Н. Й.

(Підсумки одного виховно-відпочинкового осередку нашої молоді)

Час літніх ферій для нашої молоді, це журба нашого цілого суспільства, а не самих тільки батьків, які хотіли б дати своїм дітям змогу подихати свіжим повітрям, і забезпечити їх перед злим впливом „вулиці". Всі наші кращі люди та організації, хотіли б, щоб наша молодь затримала своє національне обличчя та набула якнайбільше знань з українознавства. Для того не щадиться ні гроша ні труду ідейних одиниць, щоб тільки осягнути намічену ціль. Найкращою формою здійснювати цю ціль показуються добре зорганізовані літні виховно-відпочинкові табори. І нині майже кожна наша організація старається організувати такі табори. Веде їх також від сімох літ Організація Спілки Української Молоді Америки на своїй власній Оселі в Елленвілі.

Вартість кожного цього роду осередку залежить від його проводу. І треба з признанням сказати, що Головна Управа СУМА з головою Михайлом Фурдою, мала і в цьому році щастя дістати на команданта табору, отже головного виховного керівника, п. Миколу Кормелюка. Маючи педагогічне школення і великий досвід в праці над молоддю, він впродовж короткого часу досягає гарних успіхів. Молодь його шанує та й любить, бачачи його щиру прихильність до неї на вакаційній Оселі. Не диво, що батьки стараються, щоб їхня дитина була приміщена на Оселі. Ми мали нераз нагоду прислухатись до гутірок, які провадив п. Кормелюк. Їм все прикметні були приступна форма, патріотична нотка та глибоко етично - моральні засади. У своїй праці п. М. Кормелюк мав і цілий ряд помічників, які йому допомагали охопити нераз і понад 250 дітей одночасно. До цих співпрацівників треба зачислити бунчужних (по черзі): Цебрій Григорій, М. Бачара, та улюбленець молоді Іван (Корж), подаємо прізвище в дужках, бо його всі знають як Івась, який як приїхав перейняти свою функцію то всі діти бігли з криком радости немов би там щось скоїлось (навіть з оселі приватників т. зв. „Села"). Допоміжним в нагляді табору був теж секретар Централі СУМА мґр. Гановський. До старшини табору входили цього року ще: писар — Віра Ґіна, обозний — Северин Данилович, Алла Непрель — мед сестра, Квітка Семанишин — хронікар та підобозний дівочого табору — Орися Пащак.

Велику виховну працю виконували теж духовники обох наших віровизнань, а саме для православних дітей Всеч. о. Іван Ткачук та для католиків Всеч. о. Любомир Гузар — віце ректор Духовної Семінарії в Стемфорді, сам від дитячих літ пластун і любитель молоді. Кожної суботи відбувалася катехизація дітей, а кожної неділі під час Служби Божої була все гарна для дітей проподідь. На Службі Божій всі діти відповідали хором, як це зарядив теперішній Митрополит Кир Амвросій.

Не без зворушення були батьки і присутні на Службі Божій гості одної неділі, коли весь табір включно з комендантом п. Кормелюком приступили до св. Сповіді і св. Причастя, і тоді Впр. о. Гузар сказав теж гарну проповідь.

Тематикою цьогорічного таборування було 100-річчя смерти Генія України Тараса Шевченка. Довкола цієї тематики провадились всі гутірки, що їх вели члени проводу табору та принагідні гості, до яких належали: проф. В. Січинський, письменник Леонід Полтава, д-р П. Мірчук, д-р І. Подригуля, д-р В. Ленцик, п. Солтис, проф. Рейнарович. Табір мав теж постійний хор, який провадив п. Н. Мороз.

За час тривання табору перейшло через нього 437 дітей хлопців і дівчат. Дівочий табір офіційно покінчився 29 липня з відповідною програмою присвяченою Т. Шевченкові та сумівською Ватрою. Закінчення сезону таборування відбулось 27 серпня з відповідною програмою (співи, танці, деклямації, веселі скачі і т. п.).

Виховні успіхи на цьогорічному сумівському таборі в Елленвіллі, не були б повними, якщо б не згадати, що старша молодь мала нагоду відбути кілька більших прогульок, теренові вправи і штафету, які давали молоді багато вдовілля та гарту.

Цього року, як і минулого, адміністрацію вів взірцево п. сот. Юрій Кононів, а кухню на домашній лад, знаменита її керівничка, п. Лопатинська.

Всім, що трудились при організації цього табору, а особливо референтові Оселі інж. Миколі Семанишинові та всім членам Головної Управи СУМА, належиться признання за уможливлення молоді відбути корисно для тіла і духа кілька тижнів серед гарної природи гір Кетскіл.

Л.

Конґресмен Атт критикує Кеннеді за нищення протикомуністичних організацій

Вашинґтон. — Конґресмен-республіканець із Каліфорнії Джеймс Б. Атт вислав листа до президента Кеннеді, в якому пише, що Президент і Пентаґон „допомагають Кремлю нищити протикомуністичні організації в цій країні". Він писав Президентові про те, що Південно - Каліфорнійська Школа Протикомунізму влаштувала збори молоді, і просила, щоб військова команда прислала на них військових прапороносців. Але військова команда відмовилася це зробити. „Команда усно обіцяла прислати прапор із прапороносцями, але пізніше заявила письмово, що на наказ із Вашинґтону не може цього зробити", — писав конґресмен Атт Президентові. „Це свідчить про те, що Пентаґон під проводом свого головного команданта — Президента допомагає Кремлю здійснювати свій меморандум із 5-го грудня 1960-го року, згідно з яким комуністи мають знищити всі протикомуністичні організації в світі". Прапори мала прислати місцева команда відділу морської піхоти на молодечі збори в Лос Анджелесі.

● **Представник Комісії Атомової Енерґії** д-р Пол Еберсолд заявив, що за п'ять років можна буде за допомогою атомової радіяції так добре консервувати різні харчі, що законсервована риба після кількох тижнів, не бувши в холодильнику, смакуватиме так, як щойно з ріки або моря. Риба після чотирьох тижнів матиме смак свіжої риби, коли її виставиться на слабу радіяцію.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СОЮЗОВЦІ! Ваш Відділ Українського Народного Союзу це Ваша родина, Ваша вужча громада, Ваша установа! Місячні чи річні, як і кожні інші збори Вашого Відділу вирішують важливі справи, що відносяться до Вас особисто, до Вашої родини і Вашої спільноти. Тому, Ваша участь у цих зборах мусить бути обов'язкова, бо вона є у Вашому найкращому інтересі! То ж приходіть усі на збори свого Відділу та спільно, всією громадою, подбайте про спільну кращу долю. На місячні збори обов'язково приносіть свої вкладки і вкладкові книжечки, вирівнюйте всі свої організаційні зобов'язання та вимагайте цього від інших. На річних зборах подбайте, щоб Ваш Відділ мав найкращу Управу і самі не відмовляйтесь від обов'язків урядовця, якщо Вам такі обов'язки повірять члени. На збори приходіть точно! В Українському Народному Союзі наша будучність!

У найближчому часі відбудуться збори:

СУБОТА, 9-го ВЕРЕСНЯ 1961:

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Звичайні Збори Т-ва „Мир", Від. 324, в год. 7:00 веч. Просимо вирівняти членські вкладки до УНСоюзу. — І. Струк, секр.

НЕДІЛЯ, 10-го ВЕРЕСНЯ 1961:

БАЛТІМОРЕ, Мд. — Місячні Збори В-ва Пресвятої Тройці, Відд. 320, в год. 1:30 по пол., в Укр. Горож. Клюбі, при 3101 O'Donnel St. — І. Малко, секр.

МЕНВИЛ, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 349, в год. 2:00 по пол., в домі Ветеранів, при вул. Вашингтона. — Управа.

ҐАРИ, Інд. — Місячні Збори Відд. 100, в год. 2:00 по пол., в залі Інтернаціонального Інституту, при 15th & Madison. — Управа.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Місячні Збори Б-ва св. Василія Великого, Відд. 364, в год. 2:00 по пол., в УНДомі — 3161 East 93rd St. — В. Владика, секр.

КЛІФТОН, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва „Українська Січ", Відд. 182, в год. 2:00 по пол., в залі Укр. Прав. Церкви, — 45-47 Hope Ave., Passaic, N. J. — М. Філь, секр.

CENTRAL FALLS, R. I. — Місячні Збори Т-ва ім. І. Франка, Відд. 93, в год. 10:00 ранку. В год. 10:30 — Збори Укр.-Амер. Клюбу. — П. Іваницький, секр.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

ТАРЗАН, ч. 4708. Ховають Тарзана!

Дівчата збентежилися на вид влізливця, але Фона швидко радісно поглянула промовивши „Тарзане!"

Мавполюд похмуро засміявся. — Не тіштеся тепер… Горлорізи Людона на моїх п'ятах.

Фона зараз звернулася до своєї компаньйонки. — Моя княжно, Алюро, будь ласка, сховайте цього чоловіка… Він нам зможе допомогти!